

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 22 februari 1933 kl. 12 m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. och 22 § 2 mom. förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket ävensom i ämnet väckta motioner.

I en den 10 februari 1933 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 119, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande, vid propositionen fogade

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. och 22 § 2 mom. förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket.¹

Härigenom förordnas, att 18 § 1 mom. och 22 § 2 mom. förordningen den 15 december 1914 angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket skola i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

18 §.

1 mom. I varje tobaksvaras priskurantpris skall skatt ingå dels med ett belopp, vilket motsvarar nedanstående procent av priskurantpriset eller i fall, som avses i 22 § 2 mom. fjärde stycket, av varans värde, dels ock med nedan angivna, i förhållande till varans myckenhet bestämda belopp, nämligen:

¹ Senaste lydelse, se beträffande 18 § 1 mom. 1932: 36 och beträffande 22 § 2 mom. 1931: 194.

	För inom riket tillverkad vara			För till riket införd vara		
	Procent av priskurantpriset eller värdet	Belopp för		Procent av priskurantpriset eller värdet	Belopp för	
		1 st.	1 kg.		1 st.	1 kg.
Cigarrer	25	öre 0.8	kr. —	29	öre 4	kr. —
Cigarrcigarretter	37	0.4	—	38	2	—
Cigarretter med fast pappersmunstycke.....	54	0.2	—	45	1.3	—
Cigarretter utan fast pappersmunstycke ...	56	0.2	—	47	1.3	—
Röktobak	48	—	1.50	48	—	1.50
Tuggtobak	32	—	1.—	42	—	1.50
Snus	38	—	0.75	40	—	1.50

I skattehänseende — — — gram.

22 §.

2 mom. För tobaksvara, importerad till tullinlandet enligt denna paragraf, skall erläggas en licensavgift, som utgöres av den å varan enligt 18 § belöpande skatt ävensom av ett belopp, motsvarande vad monopolets utövare för täckande av sina omkostnader samt vinst pålägger tobaksvara med samma priskurantpris eller i fall, som avses i fjärde stycket av detta moment, med samma värde. Nämnade belopp må ej överstiga 7 procent av varans priskurantpris eller värde.

Till — — — fastställande av avgift.

Denna förordning träder i kraft å dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Till behandling i samband med föreliggande proposition har utskottet upptagit två till bevillningsutskottet hänvisade, inom motionstiden vid riksdagens början väckta likalydande motioner nr 180 i första kammaren av herr *Bergman* m. fl. och nr 345 i andra kammaren av herr *Björling* m. fl., i vilka hemställts,

att riksdagen måtte besluta, att skatten å cigarretter och snus bestämmes på följande sätt:

	För inom riket tillverkad vara			För till riket införd vara		
	procent av priskurant- priset el- ler värdet	belopp för		procent av priskurant- priset el- ler värdet	belopp för	
		1 st. öre	1 kg. kr.		1 st. öre	1 kg. kr.
Cigarretter med fast pappersmunstycke....	53	1.2	—	44	2.3	—
Cigarretter utan fast pappersmunstycke....	54	1.2	—	45	2.3	—
Snus	37	—	1: 25	39	—	2: —

Enligt gällande bestämmelser utgår tobaksskatten dels med viss procent av varans priskurantpris eller varans värde, dels ock med visst efter varans myckenhet bestämt belopp. De nu gällande skattesatserna framgå av en i ovannämnda statsrådsprotokoll intagen sammanställning (sid. 4 i propositionen).

I föreliggande proposition har, i enlighet med vad styrelsen för aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet föreslagit, framlagts förslag om förhöjning av värdeskatten för samtliga varuslag, oavsett om tobaksvarorna äro tillverkade inom riket eller införda hit. Höjningen motsvarar för cigarretter utan fast pappersmunstycke samt för röktobak 2 procent och för övriga varuslag 1 procent av priskurantpriset eller värdet.

Genom ökningen av skattesatserna beräknas tobaksskattens avkastning under budgetåret 1933/1934 komma att uppgå till 75 miljoner kronor eller 5 miljoner kronor utöver vad enligt riksräkenskapsverkets beräkningar tobaksskatten borde inbringa under förutsättning av oförändrade skattesatser.

Tobaksmonopolets styrelse har ansett, att det med hänsyn till rådande depression och framträdad tendens till konsumtionsminskning icke vore tillrådligt att nu vidtaga några mera betydande prisförhöjningar. För säkerställande av det åsyftade inkomstresultatet har styrelsen i stället funnit lämpligt att räkna med en lägre vinst å rörelsen än den normala och åstadkomma det ökade skattebeloppet väsentligen genom överförande av vinst till skatt. Mot vad styrelsen i detta avseende förutsatt har föredragande departementschefen icke funnit skäl till invändning.

Då det förutsatts, att den nu ifrågavarande skatteökningen skulle väsentligen vinnas genom överförande av vinst till skatt, har departementschefen för undvikande av en icke avsedd förskjutning i förhållandet mellan monopolet och de enskilda importörerna ansett påkallat, att en sänkning äger rum av maximiprocenttalet för den del av licensavgiften, som motsvarar Tobaksmonopolets omkostnader och vinst. I sådant hänseende har departementschefen med hänsyn till de föreslagna skatteförhöjningarna samt till övriga på frågan inverkan omständigheter föreslagit, att nämnda procenttal sänkes med en enhet från 8 till 7.

Utskottet.

Mot de i propositionen föreslagna höjningarna av skattesatserna, som erfordras för vinnande av en inkomst av tobaksskatten för nästkommande budgetår av 75 miljoner kronor, har utskottet icke något att erinra. Med hänsyn till angelägenheten av att löpande statsreglering förstärkes, har utskottet i likhet med departementschefen ansett, att skattehöjningarna böra träda i kraft snarast möjligt under innevarande budgetår.

Ehuru utskottet ställt sig i viss mån tveksamt mot förslaget om sänkning med en procent av maximiprocenttalet för den del av licensavgiften, som motsvarar Tobaksmonopolets omkostnader och vinst, har utskottet likväl, på av departementschefen anförda skäl samt med hänsyn till nu rådande svårigheter för importen av färdiga tobaksvaror, funnit sig böra biträda propositionen i denna del.

De i motionerna nr 180 i första kammaren och nr 345 i andra kammaren föreslagna skattehöjningarna avse endast vissa varuslag, nämligen cigaretter och snus, samt innebära i motsats till Kungl. Maj:ts förslag ökning av den efter varans myckenhet utgående skatten. Såsom ett huvudsyfte för motionärerna har framstått angelägenheten att genom skärpt beskattning begränsa konsumtionen av vissa tobaksvaror, vilkas förbrukning ansetts medföra ur folkhälsans synpunkt särskilt skadliga verkningar. Då utskottet i nu förevarande sammanhang närmast haft att taga ställning till frågan ur statsfinansiell synpunkt samt Kungl. Maj:ts förslag torde lämna säkrare garantier än motionärernas för att den erforderliga inkomstökningen skall erhållas, har utskottet icke funnit sig böra biträda motionärernas yrkande.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 119 samt med avslag å de likalydande motionerna I: 180 av herr Bergman m. fl. och II: 345 av herr Björling m. fl., antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. och 22 § 2 mom. förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket.

Stockholm den 21 februari 1933.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bårg, Boman, Bergman, Ericson i Obergå, Åström, Jönsson i Boa, Lövgren i Boden, Olsson i Gävle, Olsson i Ramsta, Ericson i Boxholm, Lithander, Wijkström, Hjalmarsson, Sjødahl, Rydberg, Werner i Hultsfred, Eklund, Heiding och Brännström.

Reservation

av herrar *Bergman* och *Olsson* i Ramsta, vilka anfört:

»Med rätta har staten funnit överflöds- och lyxartiklar vara lämpliga föremål för beskattning och bland dessa artiklar äro utan tvivel tobaksvarorna att räkna. De hithörande varor, som äro mest efterfrågade, äro för närvarande cigarretter och snus. Riksdagen har enligt vår mening både rätt och plikt att vid beskattning av överflödsvaror anlägga icke blott statsfinansiella utan även folkhygieniska synpunkter. Så mycket mer kunna i detta fall även de sistnämnda synpunkterna beaktas som de otvivelaktigt här kunna förenas med de förstnämnda. Även om, vid något hårdare beskattning av cigarretter och snus i enlighet med yrkandet i motionerna I:180 och II:345, förbrukningen, som är att hoppas, skulle sjunka, särskilt bland ungdomen, bleve det oaktat en ökad statsinkomst med ganska stor visshet följden på grund av de höjda skattesatserna, vilka enligt motionerna gå ut på ett öres höjd styckeskatt per cigarrett och 50 öres höjning per kilogram på snus.

I varje fall anse vi det oklokt, om riksdagen genom att nu omedelbart och i ett sammanhang avslå nämnda motioner avhänder sig möjligheten att vid statsregleringens uppgörande för nästa budgetår kunna ytterligare utnyttja ifrågavarande skattekölla. Vi anse därför, att Kungl. Maj:ts förslag endast såtillvida bör bifallas, att de i detsamma proponerade ändringarna, vilka ju för övrigt icke äro avsedda att åstadkomma några nämnvärda förändringar i prissättningen, erhålla giltighet allenast till utgången av detta budgetår och att riksdagen först vid en senare tidpunkt, då det statsfinansiella lägets behov kunna bättre överblickas, upp-tager till prövning motionerna I:180 och II:345.

Vi hava därför yrkat, att utskottet måtte föreslå,

att riksdagen måtte bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 119 med den ändring att bestämmelsen rörande ikraftträdandet erhåller följande lydelse: »Den-na förordning gäller till och med den 30 juni 1933 från den dag Kungl. Maj:t bestämmer».